

Forbuddet mod at give ikke-bosiddende personer adgang til nederlandske coffee-shops er i overensstemmelse med eu-retten

Denne restriktion er begrundet i hensynet til at bekæmpe narkoturismen og de dermed forbundne gener, der er et hensyn, som har forbindelse såvel til opretholdelsen af den offentlige orden som til beskyttelsen af borgernes sundhed, både på medlemsstatsplan og EU-plan.

I henhold til Opiumwet 1976 (narkotikalovent fra 1976) er det i Nederlandene forbudt at besidde, handle med, dyrke, transportere, fremstille, indføre og udføre narkotika, herunder cannabis og derivater heraf. Denne stat fører imidlertid en tolerancepolitik for så vidt angår cannabis. Tolerancepolitikken er bl.a. omsat i etableringen af coffee-shops, der fortrinsvis er helliget salg og indtagelse af dette såkaldte »milde« narkotiske stof. De lokale myndigheder kan tillade coffee-shops, hvis visse kriterier er opfyldt. I flere coffee-shops sælges der også alkoholfrie drikkevarer og mad.

I et forsøg på at reducere og endog forhindre narkoturismen har byrådet i Maastricht ved afgørelse af 20. december 2005 indført et bopælskriterium i kommunalvedtægten og har således forbudt enhver coffee-shop-indehaver at give personer uden fast bopæl i Nederlandene adgang til sit etablisement.

Marc Michel Josemans driver coffee-shoppen Easy Going i Maastricht. Efter at det to gange var blevet konstateret, at personer, der ikke bor i Nederlandene, havde fået adgang til denne coffee-shop, erklærede Burgemeester van Maastricht (borgmesteren i Maastricht) ved bekendtgørelse af 7. september 2006 dette etablisement for midlertidigt lukket.

Marc Michel Josemans påklagede denne bekendtgørelse. Han har gjort gældende, at den omhandlede ordning indebærer en uberettiget forskelsbehandling mellem unionsborgerne, og i særdeleshed at de personer, som ikke har bopæl i Nederlandene, i strid med EU-retten nægtes mulighed for at købe alkoholfrie drikkevarer og mad i coffee-shops. På denne baggrund har Raad van State, der skal påkende sagen, forelagt Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse.

Først bemærker Domstolen, at det er almindeligt anerkendt, at narkotika, herunder stoffer baseret på hamp, såsom cannabis, er skadelige, og at det er forbudt at forhandle dem i alle medlemsstaterne, bortset fra et strengt kontrolleret salg med henblik på en anvendelse til medicinske eller videnskabelige formål. Denne retsstilling er i overensstemmelse med de forskellige internationale instrumenter, bl.a. FN-konventioner, som medlemsstaterne har samarbejdet om eller er tiltrådt, og med EU-retten.

Da det er forbudt at indføre narkotika, der ikke er omfattet af et sådant strengt kontrolleret salg, i EU's økonomi og handel, kan en indehaver af en coffee-shop ikke påberåbe sig den frie bevægelighed eller princippet om forbud mod forskelsbehandling med hensyn til virksomheden bestående i handel med cannabis.

For så vidt angår virksomheden bestående i salg af alkoholfrie drikkevarer og mad i disse etablisementer, har borgmesteren i Maastricht samt den nederlandske, den belgiske og den franske regering gjort gældende, at denne er aldeles sekundær i forhold til handlen med cannabis, og ikke kan få betydning for sagens afgørelse.

Domstolen tiltræder ikke denne opfattelse, men finder, at den frie bevægelighed med føje kan påberåbes af en coffee-shop-indehaver i en sådan situation.

Ifølge Domstolen udgør salg af alkoholfrie drikkevarer og mad i coffee-shops restaurationsvirksomhed. Domstolen tager derfor stilling til den omhandlede ordning i lyset af den frie udveksling af tjenesteydelser.

Domstolen fastslår, at der foreligger en restriktion for den frie udveksling af tjenesteydelser, for så vidt som coffee-shop-indehavere ikke har ret til at sælge lovlige produkter til personer med bopæl i andre medlemsstater, og for så vidt som sådanne personer er udelukket fra at benytte disse ydelser.

Denne restriktion er dog begrundet i hensynet til at bekæmpe narkoturismen og de dermed forbundne gener.

Med den omhandlede ordning tilstræbes det nemlig at bringe den belastning, der forårsages af det store antal turister, som vil købe eller indtage cannabis i Maastrichts kommunes coffee-shops, til ophør. Ifølge oplysningerne afgivet af Burgemeester van Maastricht tiltrækker de fjorten coffee-shops i denne kommune ca. 10 000 besøgende om dagen, dvs. lidt mere end 3,9 millioner besøgende om året. 70% af samtlige disse besøgende har ikke bopæl i Nederlandene.

Borgmesteren i Maastricht og den nederlandske regering har anført, at problemerne i kommunen i forbindelse med salg af »milde« stoffer – såsom forskellige former for gener, kriminalitet og et tiltagende antal illegale salgssteder for stoffer, herunder »hårde« stoffer – forstærkes gennem denne narkoturisme. Den belgiske, den tyske og den franske regering har lagt vægt på de forstyrrelser af den offentlige orden, som dette fænomen, herunder den ulovlige udførsel af cannabis, medfører i andre medlemsstater end Nederlandene, særligt i de stater, der grænser op til dette land.

I denne forbindelse bemærker Domstolen, at bekæmpelsen af narkoturismen og de dermed forbundne gener er en del af kampen mod narkotika. Den har forbindelse såvel til opretholdelsen af den offentlige orden som til beskyttelsen af borgernes sundhed, både på medlemsstatsplan og EU-plan. Disse hensyn er lovlige hensyn, som i princippet kan begrunde indskrænkninger i de forpligtelser, der er pålagt ved EU-retten, også hvis de følger af en grundlæggende frihed, såsom den frie udveksling af tjenesteydelser.

Domstolen understreger, at et forbud mod at give ikke-bosiddende personer adgang til coffee-shops er en foranstaltning, der kan begrænse narkoturismen betydeligt, og, som en konsekvens heraf, nedbringe de problemer, som denne afstedkommer.

Med hensyn til muligheden for at vedtage foranstaltninger, der er mindre restriktive for den frie udveksling af tjenesteydelser, konstaterer Domstolen, at andre foranstaltninger, der er iværksat for at bekæmpe narkoturismen og de dermed forbundne gener, ifølge det af borgmesteren i Maastricht og den nederlandske regering oplyste har vist sig at være utilstrækkelige og ineffektive i forhold til det tilstræbte mål.

Hvad angår muligheden for at give ikke-bosiddende personer adgang til coffee-shops, samtidig med at de nægtes muligheden for at købe cannabis, bemærker Domstolen, at det ikke er let præcist at kontrollere og overvåge, at dette produkt hverken serveres for eller indtages af sådanne personer. Desuden kunne man frygte, at en sådan fremgangsmåde tilskynder bosiddende personer til ulovligt at sælge eller videresælge cannabis til ikke-bosiddende personer inde i coffee-shops.

Desuden bemærker Domstolen, at den omhandlede ordning på ingen måde er til hinder for, at en person uden bopæl i Nederlandene begiver sig til andre serveringssteder i Maastricht kommune for der at indtage alkoholfrie drikkevarer eller mad. Ifølge den nederlandske regering kan antallet af sådanne serveringssteder opgøres til mere end 500.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retsvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Presse- og Informationsafdelingen: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via "[Europe by Satellite](#)." ☎ (+32) 2 2964106